

M E L O D I E R,

UPPTECKNADE EFTER **JOHAN EDLUND**, HARG.

A. Marscher.

Efter flö- och klarinettspelaren Ekström i Marsätra, kallad
»Marsätrarn». 1830—1840-talet.

1.

Ann. Fis i 2:dra och 6:te takten förmodligen uppkommet efter ett för högt f.
Sista reprisen är från melodien »Ritsch, ratsch flibombombom».

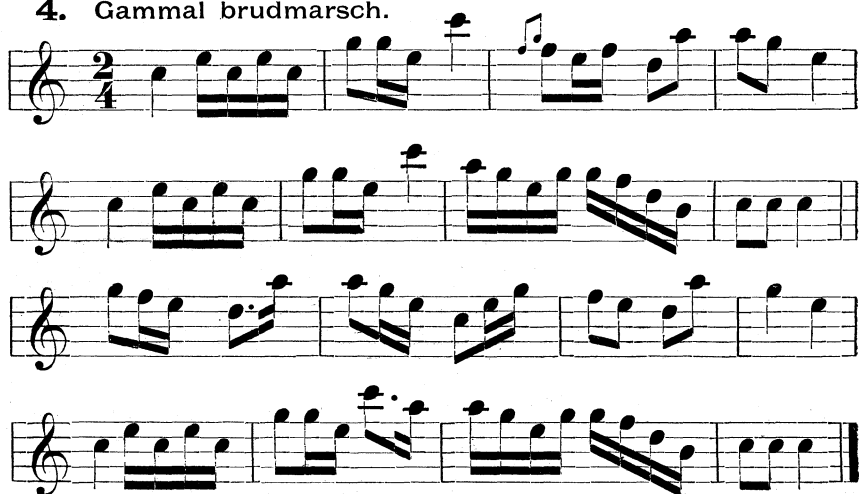
2.

3.

4. Gammal brudmarsch.

Första reprisen togs ibland så:

5. Gammal brudmarsch.

6.

Jämför Bellman: »Fader Movits, bror.» (Ep. 67.)

7.

Anm. Märg de öfvertaliga upptaktsfjärdedelarna i andra reprisen!

Utom ofvanstående marscher använde Johan flere Bellmansmelodier såsom marschmelodier.

B. Polskor.

I. Efter »Marsätrarn».

1.

2.

3.

4.

5.

6.

II. Från Mårten Blank, tröskverksbyggare i Harg i slutet af
1700-talet, och hans son Erik.

7.

8.

* Stundom varieradt:

9.

10.

Till denna melodi sjöng Mårten äfven ord, af hvilka Johan kände början: »Hör du Karin, hvar har du vari', du ä' så bossi' på ryggen din?»

11.

Till denna melodi, hvilken förekommer som visa bl. a. i Skuttunge, brukade Mårten stundom sjunga ord, som dock här ej kunna anföras på grund af sin grofkornighet. Melodien är nog antingen en ursprunglig vismelodi eller från annat landskap (Värmland?). (Jämför ofvan om dur och moll i polskor.)

III. Från spelmannen Anders Andersson i Gåsvik, Vaddö. 1820—1830-talet.

12.

13.

Obs. Melodierna 12 och 13 äro egentligen mazurkor och hafva äfven användts till polkett.

IV. Efter soldaten Jan Erik Klar, Harg och Bladåker.

14.

15.

Till denna melodi sjöngs stundom:

Hur ska' de' gå för Olle å meg?
 Jag vill ha Olle, Olle vill ha meg;
 ingen ko har Olle, ingen ko har ja',
 å ändå så ville vi hvar andra ha —
 fallerallaralla

V. Efter spelmannen Matts Ersson i Träske, Harg, kallad
 Träskevalsén. 1820—1830-talet.

16.

VI. Från Olof Karlstedt, grufarbetare i Harg i början af
17. 1800-talet.

Anm. Denna melodi kan genom förändring af markering och tempo bli en gammalvals.

18.

C. Gammalvalser.

I. Efter »Marsätrarn».

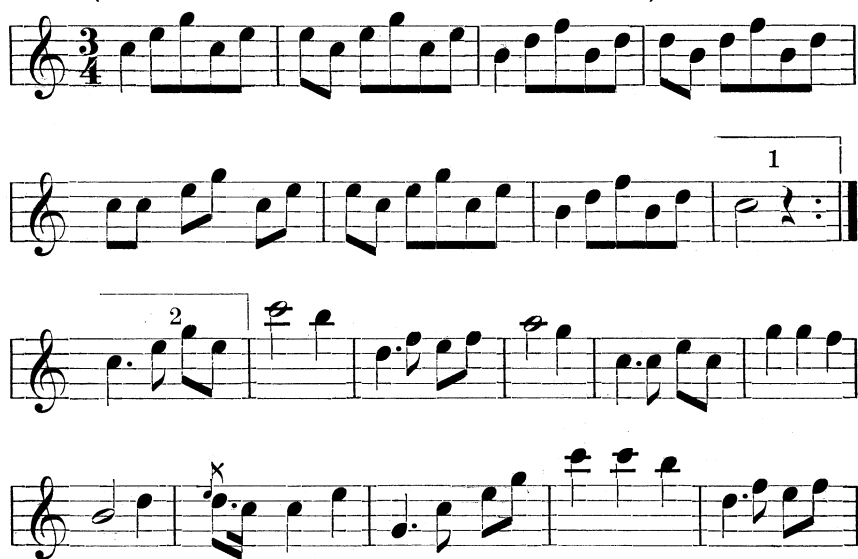
1.

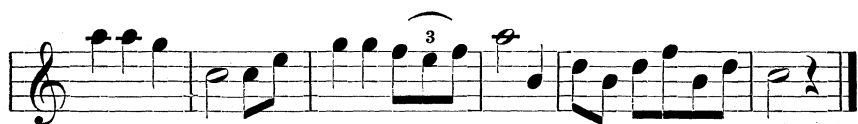

2. »En vals som Marsätrarn en tid hade rakt som favoritvals.»

3. (Har möjligen kommit från »Gåsvikarn».)

4.

5.

1 2 *)

6.

7.

* Johan avslutade gärna repriserna med öfvertaliga takter.

8.

9.

* Togs omväxlande:

10.

11.

II. Från Erik Blank.

12.

13.

14.

15.

III. Efter »Gåsvikarn».

16.

17.

18.

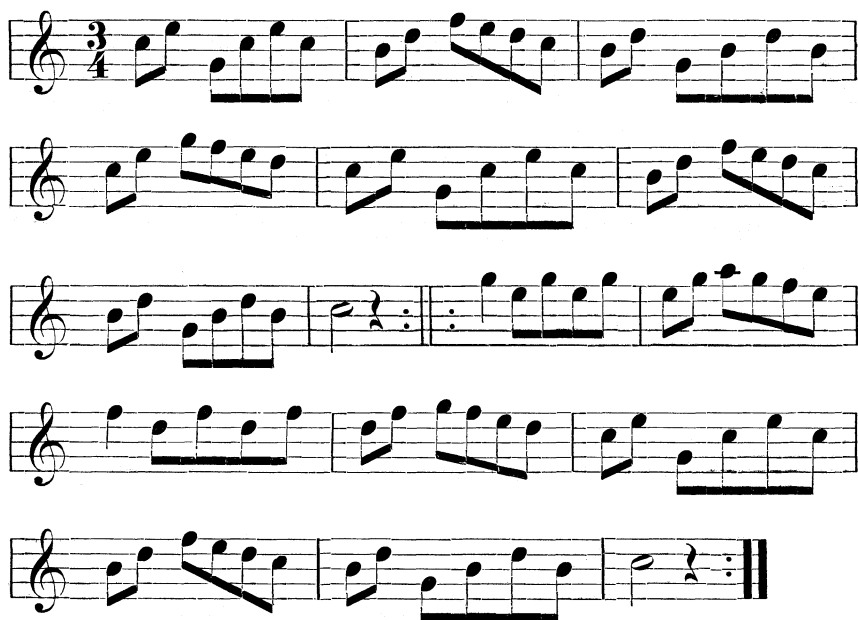
IV. Efter »Träskevalsen».

19.

20.

V. Efter Jan Nilsson i Börstil.

21.

VI. Efter Gustaf Wahlund, dräng i Harg i Johans barndom.

22.

VII. Efter Sjölund, skräddare i Harg.

23.

D. Öfriga dansar.

1. Hoffsa efter båtsman Wurst.

2. Hambopolketter, se under polskor, 12 och 13.

3. Tysk polska.

4. »Underlig dans utan ord, med steg fram och till baka».

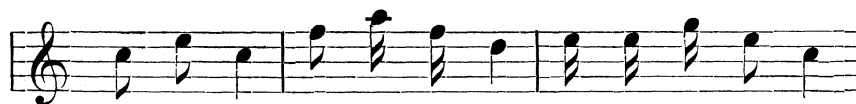

5. Sjustigarn, sånglek med steg fram och till baka igen.

a) Johan sjöng:

Ett två tre fy -- ra fem sex sju. Ett två tre fy - ra

fem sex sju. Ett två och tre, fy -- ra el -- ler fem

vill du in - te ha mig, så får du gå hem, ett två och tre

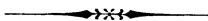

fy - ra el - ler fem, vill du in - te ha mig, så får du gå hem.

b) Johan spelade:

Sångmelodiens gestaltande på harpan är karakteristiskt för spel-
mäns utsmyckningstendens.

M E L O D I E R,

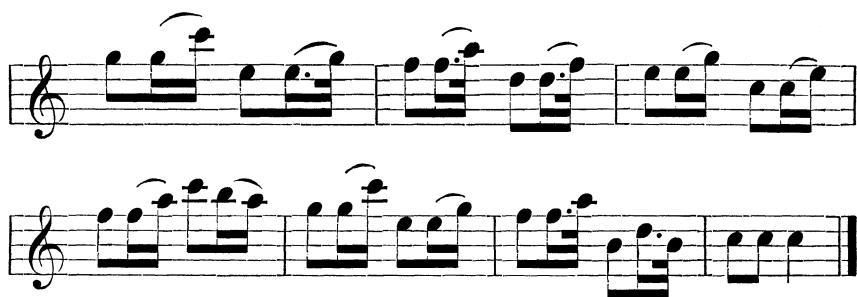
UPPTECKNADE EFTER **JONAS SKOGLUND**, TOLFTA.

A. Marscher.

Efter Jan Jansson i Gillberga, Tolfta.

1.

2.

3.

4. »Tierps riddaremarsch». Urgammal.

Allegro. (En takt för hvarje steg.)

5. Allmän Tierpsmarsch.

Ann. Jämför »Gamla polkan».

6. Tierpsmarsch, allmän i Jonas barndom.

Jämför 2:dra repringen och »Rullan går».

II. Efter Ljungqvist (»Gås-Anders»), flöjelspelare från Björklunge.

7.

När som ja' kom ur den vå--ta sko-gen fram, ni

skul-le då ha hört hur fi--o-len min den klang.

Lej-lin, lej-lin o. s. v.

lej-lin

sa'n.

III. Efter »Kus-Erik», spelman från Delsbo, 1840-talet.

IV. Bröllopsmarsch, ursprungligen från Delsbo i Helsingland, allmän på 1860-talet.

10. V. Efter »Smed-Per» från Arbrå.

Jämför andra reprisen med »Fru Erlandson och lilla mamsell Ros».

B. Polskor.

I. Efter Jan Jansson.

1.

2.

3.

Anm. Likheten hos dessa tre gör antagligt, att de haft samma kompositör eller att Jan Jansson retoucherat dem.

6. Mazurka.

*Fine.**D. C. al Fine.*

II. Efter »Böss-Kalle», 1700-talets slut.

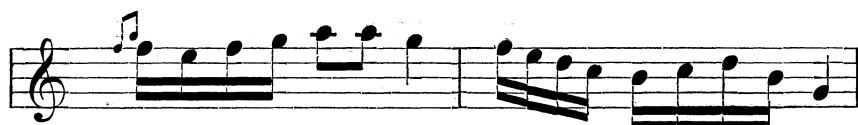
7.

Jämför J. N. Ahlström: »220 Svenska Folkdanser», nr 40, A-dur
(från Västmanland).

8.

9.

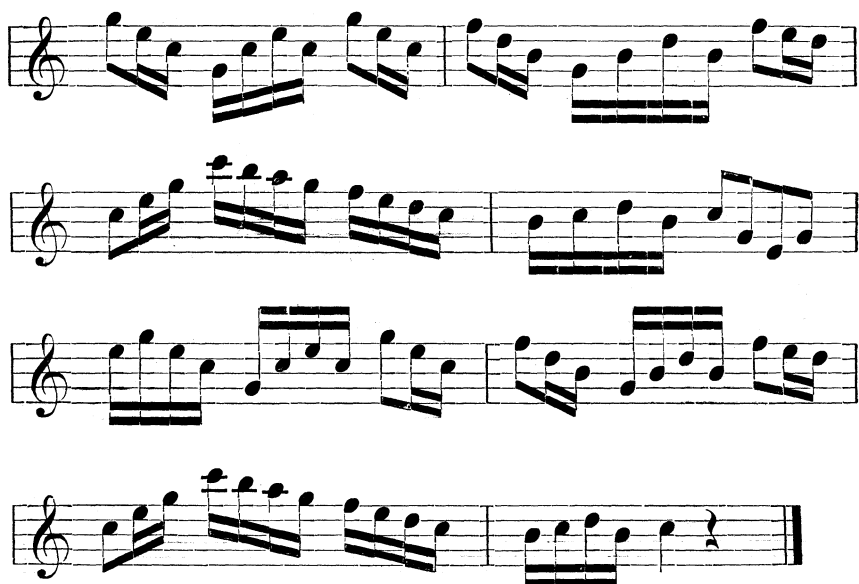
10.

11. Använd af »Böss-Kalle» såsom långpolska, hvilken ej numera dansas.

III. Efter »Ljuflig», en gammal Tolftaspelman som »lärt upp»
Jan Jansson.

12.

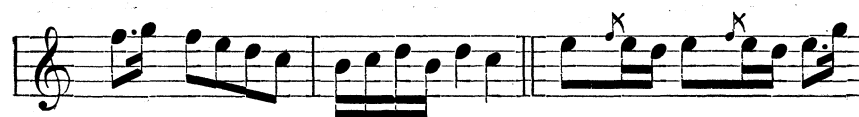

IV. Efter »From-Olle», en namnkunnig spelman i Järfsö-trakten, då Jonas farbror var ung.

13.

»En sup till ska' vi ha i kväll.»

14.

V. Efter Elín, spelman i Tierp i Jonas barndom.

15.

Jan Janssons version af samma melodi:

Anm. Jan Janssons version är synnerligen intressant såsom ett exempel på, huru med ringa förändring af en åttondelspolska kan åstadkommas en melodi, som närmar sig sextondelspolskans typ. Om i versionen äfven fjärdedelarna upplösas till låt vara blott två åttondelar, och hela melodien föredrages i hastigt tempo, är sextondelspolskan tydlig. Försättningen är ju äfven hos Elín sextondelspolska, hvaraf synes, att han kommit att sammanföra två repriser, som ej höra samman, under det Jansson försökt närma den första till den andra. — Jämför nr 22.

VI. Efter »Smed-Per».

16.

17.

VII. Efter Bolin, bonde i Tierp.

VIII. Efter »Spel-Gustaf» från Söderfors.

18.

IX. Efter Anders Persson i Backen, torpare under Söderfors
i början af 1800-talet.

19.

20.

Anm. Persson har fått sin plats *efter* de föregående, emedan hans mollpolskor antagligen äro från Dalarna.

X. Hvarjehanda polskor.

21. Från Tolfta.

22. Jonas' version af en mångbekant hambo.

23. Af Jonas Skoglund. »Gjord» en kväll, då han kommit hem efter ett stort gille.

C. Gammalvalser.

1.

I. Efter Jan Jansson.

2.

Anm. Jämför nr 13 af Johans valser.

3.

4.

5.

6.

III. Efter Bolin.

9.

10.

IV. Efter Elín.

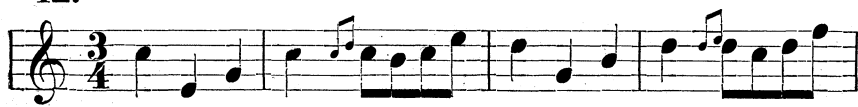
11.

V. Efter (skräddare?)* Palm i Tierp.

12.

* Jonas mindes ej säkert, hvilket yrke den gamle spelmanen hade.

Jämför nr 20 af Johans valser.

13.

Jämför nr 22 af Johans valser.

14.

Jämför nr 19 af Johans valser.

VI. Hvarjehanda valser.

15. Efter »alla möjliga Tierpspelmän».

16. Efter skollärary Eriksson i Tolfta. Melodien från Roslagen.

17. Efter den samme. Melodien från Roslagen.

18. »Roséns-valsén». Efter en pojke från Flén, hvilken spelade dragspel.

19. Efter en hattmakare från Stockholm, som lärt Jonas' svärmor honom i hennes barndom.

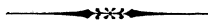
D. Öfriga dansar.

Såsom polka (»polketta») använde Jonas dels en och annan marsch i hastigt tempo, såsom nr 2 och 3, dels följande melodi, som äfven synes ursprungligen hafva varit en marsch:

För öfrigt hade Jonas på sin repertoar en massa moderna folk-melodier.

Hans melodier till öfriga dansar voro dels redan kända och upptecknade folkmelodier, dels konstkompositioner. Hans återgifvande af dessa erbjöd intet af särskildt intresse.

INNEHÅLL.

	Sid.
1. Nyckelharpospelet och nyckelharpospelarne på Skansen	1.
2. Nyckelharpan	9.
3. Våra vanligaste dansar och deras förekomst i Harg och Tierps- trakten	29.
4. Sägner om spelmän och melodier	39.
5. Slutanmärkningar.....	41.

Melodier, upptecknade efter Johan Edlund, Harg:

A. Marscher	45.
B. Polskor	49.
C. Gammalvalser	59.
D. Öfriga dansar	72.

Melodier, upptecknade efter Jonas Skoglund, Tolfta:

A. Marscher	77.
B. Polskor.....	84.
C. Gammalvalser	99.
D. Öfriga dansar	114.

Arbeten, som angå Nordiska museet eller utgått från det samma:

Samfundet för Nordiska museets främjande. Meddelanden, utgifna af **A. Hazelius**. Stockholm 1881—1897. Pris: från 60 öre till 2 kr. 50 öre.

Meddelanden från Nordiska museet 1897. Utgifna af **A. Hazelius**. Stockholm 1898. Pris: 3 kr.

Utgör en fortsättning å afdelningarna 1 och 2 i ofvan nämnda arbete »Samfundet för Nordiska museets främjande», hvilket från och med 1897 utgifves såsom tvänne skilda skrifter.

Handlingar angående Nordiska museet. Utgifna af **A. Hazelius**. 1—3. Stockholm 1890 och 1891. Pris: 25 och 50 öre.

Minnen från Nordiska museet. Afbildningar af föremål i museet jämte åtföljande text, under medverkan af flere konstnärer och författare utgifna af **A. Hazelius**. Första bandet. H. 1—12. Stockholm 1880—1892. Andra bandet. H. 1—7. Stockholm 1888—1897. Pris: 2 kr. för hvarje häfte.

Afbildningar af föremål i Nordiska museet, äfvensom af nordiska ansiktstyper, klädedräkter och byggnader, af hvilka teckningar förvaras i Nordiska museets arkiv. Utgifna af **A. Hazelius**. B. I. H. 1—7. Stockholm 1888—1892. Pris: 1 kr. 50 öre för hvarje häfte.

Das Nordische Museum in Stockholm. Stimmen aus der Fremde. Als Beilage: Führer durch die Sammlungen des Museums. Mit 37 Illustrationen. 122 Seit. Stockholm 1888. Preis: 2 Kr.

Runa. Minnesblad från Nordiska museet 1888. Utgifvet af **A. Hazelius**. Stockholm 1888. Pris: 4 kr.

Karta öfver Skansen, Bredablick, Lejonslätten och Framnäs å Kongl. Djurgården. Upprättad af **C. E. Dahlman**. 2 uppl., öfversedd år 1897. Pris: 50 öre.

Bilder från Skansen. Skildringar af svensk natur och svenskt folklif, under medverkan af flere författare och konstnärer utgifna af **A. Hazelius**. H. 1—12. Stockholm 1896—1899. Pris: 2 kr. för hvarje häfte.

Skansen. Friluftsmuseet å Kongl. Djurgården. Skildradt och beskrifvet af **H. A. Ring**. 2 uppl. Stockholm 1897. Pris: 1 kr. 50 öre.

Das Nordische Museum und Skansen. Von L. Passarge.

(Särtryck ur arbetet *Schweden. Fahrten in Schweden, besonders in Nordschweden und Lappland.*) Stockholm 1897. Pris: 35 öre.

Denna uppsats har äfven utkommit i svensk och engelsk öfversättning.

Ein eigenartiges Museum für Natur- und Völkerkunde. Von W. König. (Särtryck ur *Universum. Illustrierte Familien-Zeitschrift.*) Stockholm 1898. Pris: 35 öre.

Ringlekar på Skansen. Utgifna af Nordiska museet. Stockholm 1898. Pris: 35 öre.

Toner från Skansen. Svenska folkmelodier och dansar, för piano upptecknade af F. Sundling. 12 sid. Stockholm 1893. C. Gehrman's musikförlag. Pris: 1 kr.

Förslag till byggnad för Nordiska museet. 15 ljustryck efter de af arkitekten prof. I. G. Clason utarbetade ritningarna, samt upplysande text. Stockholm 1891. Pris: 10 kr.

Träsniderimönster i allmogestil, hemtade ur Nordiska museet i Stockholm. Af V. Oldenburg. 250 motiv från 16-, 17- och 18-hundratalen jemte deras användning å gamla föremål. Utgifvet med understöd af svenska staten och Nordiska museet. 32 planscher i ljustryck jämte text. Stockholm 1893. G. Chelius' förlag. Pris: 10 kr.

